

Sektor utbildning, kultur och fritid
Handläggare: Mikael Falk
Titel: Controller
Tel: 0303 33 07 82
E-post: mikael.falk@ale.se

Utbildningsnämnden

Avveckling av högstadiet på Himlaskolan

Sektor utbildning, kultur och fritid har efter diskussioner i utbildningsnämnden arbetat med en utvärdering av antalet högstadieskolor i kommunen. Sektorns uppfattning i utredningsarbetet är att det finns för många högstadieskolor i kommunen i förhållande till elevunderlaget.

Kraven på ämnesbehörighet har i form av nya statliga regelverk ökat under de senaste åren och därmed blir det allt tydligare att en förutsättning för kvalitetssäkring i denna fråga innebär större enheter/organisationer. Frågan är viktig och helt avgörande för måluppfyllelse avseende de pedagogiska resultaten.

För att kunna uppfylla kraven på behöriga lärare, att ge eleverna så bra förutsättningar som möjligt och för att skapa resurseffektivitet till gagn för samtliga elever i Ale kommun föreslår sektor UKF att Himlaskolans verksamhet för årskurs 7-9 avvecklas inför läsåret 2014/2015 och att eleverna bereds plats på någon av de kvarstående högstadienheterna i kommunen.

Sektor utbildning, kultur och fritids beslutsförslag till utbildningsnämnden

1. Utbildningsnämnden beslutar att avveckla Himlaskolans högstadium enligt sektorns förslag.

Thorbjörn Jordansson
Tf Sektorchef

Joakim Östling
Verksamhetschef Skola

Beslutsunderlag

- Tjänsteutlåtande från sektor utbildning, kultur och fritid 2013-11-14.

Ärendet expedieras efter beslut till:

Kommunstyrelsen, Samhällsbyggnadsnämnden, Lokalplaneringsgruppen

Bakgrund

Sektor utbildning, kultur och fritid har på uppdrag av utbildningsnämnden arbetat med en utvärdering av antalet högstadieskolor i kommunen. Sektorns uppfattning i utredningsarbetet är att det finns för många högstadieskolor i kommunen i förhållande till elevunderlaget. För små enheter leder till organisationer som har svårt att:

1. tillgodose kraven på ämnesbehörighet
2. att klara kraven på bokslut i balans

Kraven på ämnesbehörighet har i form av nya statliga regelverk ökat under de senaste åren och därmed blir det allt tydligare att en förutsättning för kvalitetssäkring i denna fråga innebär större enheter/organisationer. Frågan är viktig och helt avgörande för måluppfyllelse avseende de pedagogiska resultaten.

Små enheter/organisationer innebär också svårigheter att klara verksamheten, exempelvis på grund av kraven på ämnesbehörigheter, inom budget. Resultatet av detta innebär resursineffektivitet och att också övriga skolor i Ale kommun tvingas betala priset i form av försämrad kvalitet.

Himlaskolan i Alafors har sedan många år haft svårt att få till stånd en effektiv organisation då elevunderlaget är lågt och varierande. Nuvarande elevtal inom 7-9 skolan är 163 elever. Detta stiger något under den kommande femårsperioden upp till 184. Konstateras måste dock att denna nivå ligger långt under vad som är lämpligt ur pedagogiskt och ekonomiskt perspektiv. Beräkningar visar att en sådan nivå snare bör vara minst 360 elever eller en 4-parallellig skola. För att förbättra situationen har Himlaskolan från och med 2009 tagit över årkurs 6 från Nolskolan. Detta är dock en för liten förändring för att det skall ge mer en marginell effekt.

När den nya skollagen trädde i kraft ökade också kraven på ämnesbehörighet hos lärarna vilket medförde att organisationen fick det ännu svårare att få en effektiv organisation samt att få en ekonomi i balans.

För att kunna uppfylla kraven på behöriga lärare, att ge eleverna så bra förutsättningar som möjligt och för att skapa resurseffektivitet till gagn för samtliga elever i Ale kommun föreslår sektor UKF att Himlaskolans verksamhet för årskurs 7-9 avvecklas inför läsåret 2014/2015 och att eleverna bereds plats på någon av de kvarstående högstadiesenheterna i kommunen. Enligt sektorns mening sker detta på bästa sätt genom att i första hand garantera plats på Kyrkbyskolan i Nödinge och att i andra hand erbjuda plats enligt det fria skolvalet.

Ekonomisk bedömning/konsekvens

En åtgärd som denna är i första hand inte av ekonomisk karaktär utan handlar mer om att säkerställa kvaliteten på utbildningen för samtliga elever i Ale kommun. En förhoppning är på så sätt att åtgärden i sig leder till en mer effektiv organisation och att detta medför att avsatta medel för grundskolan används på ett bättre sätt.

Ett beslut om att avveckla Himlaskolans högstadiesverksamhet leder till en effektivisering av verksamheten för de äldre eleverna då större skolenheter enklare kan hantera kravet på ämnesbehörighet och bokslut i balans jämfört med alltför små enheter.

Ett beslut om avveckling av högstadiet på Himlaskolan kommer även att påverka en del andra skolenheter i kommunen då vissa anpassningar måste göras i lokalerna för att klara omställningen på grund av beslutet. Nolskolan kommer vid ett beslut i frågan att åter bli en F-6 skola då det är otänkbart att eleverna byter skola för en enda årskurs.

Det pågår en statusbesiktning av Himlaskolan för att identifiera de investeringsbehov som skolan står inför på både kort och lite längre sikt. Vid en första presentation av skolans status framgår det att underhållsbehovet på skolan är stort och det inom en snar framtid kommer att behövas omfattande åtgärder för att säkerställa lokalernas drift och funktion. Statusbesiktning kommer att redovisas för kommunens fastighetsavdelning samt sektor UKF:s lokalansvariga i slutet av november med en total redogörelse för vilka åtgärder som behövs samt inom vilken tidsram. Då kommer även en kostnadsuppskattning att presenteras för varje enskild föreslagen åtgärd.

Enligt den första kalkylen som uppvisats så kommer det inom en 2-årsperiod vara nödvändigt att genomföra åtgärder för närmare 25 mkr. Insatser som behöver genomföras inom en 5-års period uppgår i dagsläget till närmare 50 mkr och totalsumman för skolan inom en 10-årsperiod är mellan 60-70 mkr. Siffrorna är i dagsläget osäkra och behöver säkerställas av vår fastighetsavdelning.

Det skall understrykas att det inte finns några indikationer på att miljön i skolan på något sätt skulle vara skadlig att vistas i utan åtgärderna som är föreslagna är till för att säkerställa att det inte blir på det sättet.

Förslaget till avveckling av Himlaskolans högstadium har ingenting med statusbesiktningen att göra utan är ett led i att säkerställa undervisningskvaliteten för eleverna i de äldre årskurserna samt för att öka resurseffektiviteten och därmed kvaliteten för samtliga elever i Ale kommun.

Himlaskolan ligger i kommundelen Alafors mellan de större orterna Älvängen och Nödinge vilka i sin tur har fullt bärkraftiga möjligheter att bedriva skolverksamhet för årskurserna 7-9 samt också utvecklingspotential att ta emot ytterligare elever. Detta förhållande innebär att resurseffektiviteten i Ales kommun lämpligast och bäst genomförs genom avveckling av Himlaskolan högstadium.

Konsekvenser för verksamheterna

Förskola

Noltorgetts förskola huserar i dagsläget i Nolskolans lokaler med 18 barn i sin verksamhet. Skolverksamhetens behov av utökade lokaler innebar att förskoleverksamheten redan till pågående läsår var nödgad att minskas i omfattning från 2 till 1 avdelning. En avveckling av Himlaskolans högstadium innebär att förskolan får överlåta kvarvarande del av Noltorget till Nolskolans verksamhet. Antalet förskoleplatser i Nol kommer på kort sikt att minska i och med detta men det sammanträffar med att kommande årskullar minskar mer än de platser som försvinner vilket innebär att det inte kommer bli en försämrad service jämfört med vad som erbjuds idag.

Det planeras för en ny förskola på 6 avdelningar i Nol som skall ersätta Nollhagens förskola. Det innebär en ökad kapacitet med 1 avdelning jämfört med dagsläget. En detaljplaneändring är inskickad i samverkan med Alebyggen och under behandling. Anledningen till detta är att de fastigheter som är inblandade berör båda parter då Alebyggen avser att utöka lägenhetsbeståndet i området. Om detaljplanen vinner laga kraft inom beräknad tid är planen att förskolan skall stå färdig till hösten 2016. Det kan bli aktuellt att redan till hösten 2015 lämna Nollhagens förskola för att överlåta fastigheten till Alebyggen. Verksamheten kommer då att bedrivas i paviljonger fram till dess att den nya förskolan är färdigställd. I samband med detta är det inte otänkbart att det går att utöka antalet förskoleplatser om behovet skulle uppstå.

Skola

Den största omställningen kommer Himlaskolans lärare och elever att stå inför vid ett beslut om avveckling av högstadiet. Efter ett eventuellt beslut kommer sektorn att arbeta intensivt för att genomförandet skall gå så smärtfritt som möjligt. Eleverna kommer i första hand att erbjudas plats på Kyrkbyskolan i Nödinge men det fria skolvalet gör det möjligt för eleverna att välja skola efter egna preferenser vilket kommer att tillgodose i mån av plats. Det kommer att göras en kartläggning över vilka lärartjänster som blir berörda på Himlaskolan och utifrån detta kommer ett förslag till ny tjänst att erbjudas samtliga inblandade. Ett avvecklingsbeslut i frågan om Himlaskolans högstadium skall inte leda till någon övertalighet i kommunen.

Nolskolan kommer vid ett beslut att utöka sin verksamhet med en årskurs i och med att årskurs 6 som idag flyttar till Himlaskolan kommer att stanna kvar. Detta medför krav på utökade lokaler vilket initialt löses med att förskolans verksamhet i Nolskolan flyttas. Det medför även ett ökat behov av specialsalar i form av NO-salar samt hemkunskapssalar. Under första året går detta behov att tillgodose genom att Nolskolans elever i årskurs 6 tillhandahålls denna undervisning i Himlaskolans lokaler. En sådan lösning möjliggör att verksamheten kan få tid att se över sina behov på sikt.

Kyrkbyskolan kommer att kunna erbjuda plats för samtliga elever från Himlaskolan som så önskar. Det saknas dock salar för trä- och syslöjd samt för hemkunskap vilket måste åtgärdas innan höstens terminsstart 2014.

Aroseniussskolan kan komma att få ett ökat elevunderlag vid ett beslut i frågan vilket de kommer att kunna inrymma utan några större åtgärder. På sikt behöver dock även Aroseniussskolans kapacitet genomlysas då befolkningsprognosen uppvisar ett något ökat elevunderlag mot slutet av perioden 2013-2017.